

Vergaderjaar 1988–1989

16 945

Wijziging van de Wet administratieve rechtspraak overheidsbeschikkingen, vaststelling van een nieuwe bijlage als bedoeld in artikel 6 van die wet en wijziging van de onteigeningswet inzake het horen van de Raad van State

Nr. 20

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

's-Gravenhage, 22 maart 1989

Tijdens de mondelinge behandeling van wetsvoorstel 16 945 op 28 januari 1988 is door de leden Wiebenga, Kosto, Biesheuvel en J. T. van den Berg een motie ingediend betreffende de zogenoemde «Indische pensioenen» c.a. Ik heb toen toegezegd die motie, als zij zou worden aangenomen, te zullen uitvoeren. De motie is vervolgens op 2 februari 1988 door de Tweede Kamer aanvaard. Zij behelst het verzoek aan de regering, vóór 1 januari 1989 duidelijkheid te verschaffen over de mogelijke invoering van een administratiefrechtelijke voorziening ter zake van de «Indische pensioenen» c.a. Tot mijn spijt is het door ondercapaciteit én door de tijd die het overleg over deze aangelegenheid kostte, niet mogelijk gebleken om de gestelde datum te halen. Thans kan ik u het volgende meedelen.

De regelingen waar het om gaat, zijn opgenomen op de zogenoemde negatieve lijst, behorend bij de Wet Arob, en wel in onderdeel A, nummers 1 tot en met 17, en onderdeel E, nummer 1. Ingevolge artikel II, tweede lid, van de Wet van 29 september 1988 (Stb. 473) vervallen deze regelingen van de negatieve lijst, zodra wetsvoorstel 14 399 kracht van wet heeft gekregen en in werking is getreden.

Ik heb echter besloten de intrekking van het wetsvoorstel 14 399 te zullen bevorderen. Daarover zal ik u bij afzonderlijke brief nader berichten. Artikel II, derde lid, van de Wet van 29 september 1988 bepaalt, dat in een dergelijk geval het tijdstip waarop de betrokken regelingen van de negatieve lijst zullen vervallen, bij koninklijk besluit wordt vastgesteld.

Blijkens artikel II, vierde lid, van genoemde wet vervalt de negatieve lijst in ieder geval met ingang van het tijdstip waarop de Tijdelijke wet Kroongeschillen vervalt, dat wil zeggen op 1 januari 1993.

Ik ben, na afweging van de in het geding zijnde factoren, tot de conclusie gekomen dat voor het tijdstip van openstellen van beroep bij de administratieve rechter in deze zaken aansluiting moet worden gezocht bij laatstgenoemd tijdstip. Dit houdt in dat regelingen inzake

«Indische pensioenen» nog enige jaren op de negatieve lijst gehandhaafd zullen blijven.

De overwegingen hiertoe zijn de volgende.

De regelingen zijn indertijd op de negatieve lijst geplaatst vanwege het aflopende karakter ervan. Naar verwachting zullen binnen vijf à tien jaar geen nieuwe aanvragen meer worden ingediend. Bezien vanuit de ratio van deze oude regelingen is het thans openstellen van beroep op de administratieve rechter niet nodig. De regelingen beogen slechts de «oude rechtspositie» te waarborgen, en deze kende na het administratief beroep op de minister geen beroep op een administratieve rechter.

Voor de in het verleden reeds behandelde aanvragen zal het openstellen van beroep op de rechter geen gevolg hebben. Artikel IV van de Wet van 29 september 1988 bepaalt immers dat die wet niet van toepassing is op beschikkingen, gegeven vóór het tijdstip van haar inwerkingtreding. Alleen indien zich ten aanzien van een aanvrager «nova» zouden voordoen, die een herziene beschikking zouden rechtvaardigen, zou beroep op de rechter kunnen worden ingesteld ter zake van de beslissing op een verzoek om herziening. De kans op zulke «nova» is – zoveel jaren na dato – uiterst gering. Ik teken hierbij aan, dat blijkens de jurisprudentie van de Afdeling rechtspraak van de Raad van State een wijziging in de jurisprudentie geen «novum» oplevert dat tot herziening van oudere beschikkingen, waartegen geen beroep meer open staat, noopt.

Desondanks is er grond om te veronderstellen dat het thans openstellen van beroep op de administratieve rechter zou leiden tot een aanzienlijke stroom van herzieningsverzoeken van de huidige gerechtigden (ongeveer 21 000 personen). Weliswaar zouden zulke verzoeken, zoals hierboven uiteengezet, veelal kansloos zijn, maar ze zouden niettemin een aanzienlijk capaciteitsbeslag kunnen leggen op het bestuursapparaat en op het rechterlijk apparaat. Een bijkomend probleem is dat de regelingen – onder meer door hun historische achtergrond – zo ingewikkeld en moeilijk toegankelijk zijn, dat het uiterst lastig zou zijn, kwalitatief en kwantitatief voldoende deskundigheid te mobiliseren. Dit probleem speelt zowel bij het bestuur als bij de rechter die met de behandeling van beroepen zou worden belast. Ik acht het ongewenst thans de reeds zwaar belaste Afdeling rechtspraak en de ambtelijke afdeling Pensioenen en Wachtgelden nog eens extra te belasten met een dergelijk pakket van ongewisse omvang.

Handhaving op de negatieve lijst tot 1 januari 1993 biedt het voordeel, dat de toedeling van deze zaken zal kunnen geschieden in het ruimere kader van de invoering van Arob-rechtspraak in twee instanties en de herziening van de rechterlijke organisatie. In dat kader zal ook bezien worden of van de beslissingen van de rechter in eerste instantie hoger beroep open dient te staan op de Afdeling rechtspraak of op de Centrale Raad van Beroep.

Gelet op het vorenstaande ben ik voornemens, te bevorderen dat bij koninklijk besluit wordt bepaald dat aansluiting wordt gezocht bij de horizonbepaling van artikel II, vierde lid, van de Wet van 29 september 1988. De tekst van dat koninklijk besluit zou als volgt kunnen luiden:

«De onderdelen A, nummers 1 tot en met 17, en E, nummer 1, van de bijlage, bedoeld in artikel 6 van de Wet administratieve rechtspraak overheidsbeschikkingen (Stb. 1975, 284) vervallen met ingang van het tijdstip waarop die bijlage ingevolge artikel II, vierde lid, van de Wet van 29 september 1988 (Stb. 473) vervalt.»

De Minister van Binnenlandse Zaken,
C. P. van Dijk